

ПРЕДМЕТ	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	ТИП ЧАСА
Српски језик	Читање и разумевање текста, читање и писање ћирилице	Обрада/утврђивање
Моја отаџбина Србија	Новац у Србији - знамените личности са новчаница	Обрада

Циљ тематског часа	За предмет Српски језик- Оспособљавање ученика да правилно користе српски језик у различитим комуникативним ситуацијама (Увежбавање читања и писања воћа и поврћа на српском језику, као и упознавање и коришћење српских новчаница у свакодневном животу кроз записивање и разговор). За предмет Моја отаџбина Србија- Упознавање ученика са знаменитим личностима прошлости (знамените личности са српских новчаница) у циљу очувања националног и културног идентитета.
Исходи часа * исходи се односе на све групе	На крају часа за предмет СРПСКИ ЈЕЗИК ученик ће бити у стању да: * из области ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА: - правилно изговара гласове српског језика - учтиво учествује у вођеном и слободном разговору - обликује усмену поруку - бира и користи одговарајуће речи у говору (воће, поврће, новчанице) - одговара на питања којим се проверава разумевање текста - влада основном техником ћириличног и латиничног текста - гласно и тихо чита - разуме оно што прочита - влада основном техником писања ћириличног и латиничног текста - поштује основна правописна правила * из области КЊИЖЕВНОСТ: - одговори на питања која проверавају разумевање прочитаног - описује: предмете, биљке, животиње, драге особе из своје околине (на конкретном часу описује воће и поврће) - проналази и издваја основне информације из текста према датим критеријумима На крају часа за предмет Моја отаџбина Србија ученик ће бити у стању да: * из области СРБИЈА И СРПСКИ НАРОД ОД СРЕДЊЕГ ВЕКА ДО САВРЕМЕНОГ ДОБА: - препозна различите садржаје из историје српског народа (личности)
Наставне методе	метода разговора, метода усменог излагања, демонстративна и илустративна
Наставни облици	Фронтални, индивидуални и групни (хомогене групе- формиране по нивоу знања српског језика)
Наставна средства	Картице са илустрацијом воћа и поврћа, наставни листић- текстови (о личностима са новчаница) и задаци, таблица азбука-абецеда и српске новчанце
Начини провере остварености исхода	ученички усмени и писмени одговори, увидом у практичан рад ученика- рад на листићу и примена наученог знања у завршном делу часа

ВРЕМЕ	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА
Око 10 минута	Показује карте са воћем и поврћем и пита ученике да погађају које је воће и поврће. На тај начин се ученици присећају садржаја са претходног часа. Наставник поставља најједноставна питања- Које је ово воће? Које је ово поврће? Пита ученике питања која захтевају опширнији одговор- Шта се од тог воћа или поврћа може направити? Које све боје може бити? Зашто волиш/не волиш то воће или поврће? Показује картицу ученицима и даје задатак да на основу извучене картице ученик са што више детаља опише воће/поврће са картице.	Неговорници и део млађег узраста сличног нивоа знања- препознају воће и поврће са картица и одговарају на питања. Млађи узраст и средњи узраст сличног нивоа знања- одговарају на питања. Старији узраст- на основу задате картице воћа/поврћа треба што детаљније да опише све што зна о истом.
Око 10 минута	Саопштава ученицима тему часа- Новац у Србији. Кроз разговор проверава знање о новцу у Србији- метални новац (кованица), папирни новац (новчаница) и личности које се налазе на папирним новчаницама. Наставника показује српске новчанице указујући на то да се на свакој новчаници налази једна знаменита личност. Очекивано је да ће ученици препознати Вука Караџића и Николу Теслу.	Ученик старије групе записује ћирилицом наслов на табли и датум, а остали ученици записују у својим свескама. Ученик средње групе- чита написани наслов. Сви ученици- записују наслов у своје свеске. Сви узрасти- одговарају на питања и препознају поједине новчанице.
Око 35 минута	Објашњава да ће ученици користити таблице са исписаним словима ћирилице и латинице и да ће им поделити новчанице од 10 до 5000 динара. Даје им инструкцију да новчанице лепе како буду лепљене на табли и да записују оно што наставник пише. Сви узрасти добијају новчанице постепено и лепе их у своју свеску. Неговорници и млађи узраст Наставник на табли лепи новчаницу од 10 динара, у продужетку пише латиницом 10 динара и добијају задатак да латиницом написано десет динара препишу ћирилицом уз помоћ таблица	Сви узрасти Прате упутства. Лепе новчанице у свеску. Читају и пишу према упутству. Неговорници и млађи узраст- преписују са табле, користе таблицу као помоћ за записивање ћирилице и записују

Затим се поред новчанице од 10 динара пише латиницом Вук Караџић и ученици који су неговорници и ученици који су млађи узраст пишу име и презиме ћирилицом. Усмено наставник кратко напомене да је он творац азбуке коју и покаже ученицима. Даље се за ученике који су неговорници понавља иста процедура са 20, 50, 100, 200, 500, 1000, 2000 и 5000 динара и упознају се са осталим знаменитим личностима који се налазе на српским новчаницама. Средњи и старији узраст Лепе новчаницу, самостално пишу десет динара ћирилицом и име особе која је на новчаници. Добијају текст о Вуку Караџићу које је потребно да прочитају и да одговоре на питања. Ученици средњег и старијег узраста остају само у упознавању са новчаницама од 10, 20, 50 динара, јер уз сваку новчаницу добијају кратак текст с питања о знаменитим личностима које се ту налазе (Вук Караџић, Петр Петовић Његош и Стеван Мокрањац) и одговарају на питања. (Прилог 1) Наставник обилази и проверава радове ученика свих узраста.	називе познатих личности на новчаницама ћирилицом. Средњи и старији узраст- лепе новчанице, самостално пишу називе новчаница на ћирилици (по потреби користе таблицу), ћирилицом записују називе познатих личности на новчаницама, читају текст и одговарају на питања.

Пауза око 5 минута		
Око 35 минута	Наставника пише на табли ћирилицом: Јабукe 1 килограм (кг) - 120 динара Малине 50 грама (г)- 200 динара Парадајз 1 килограм (кг) – 150 динара Бели лук 1 килограм (кг) – 800 динара Тиквице 1 килограм (кг) - 80 динара Пасуљ 1 килограм (кг) – 450 динара.. Неговорници и млађи узраст Наставник неговорницима и млађој групи дели картице са воћем и поврћем, Задатак је да нађу картицу наведеног воћа или поврћа и да је покажу. Средња и старија група Пита ученике о цени воћа и поврћа, као и о новчаницама које је потребно да користе приликом куповине. Поставља питања у вези са знаменитим личностима које се налазе на одабраним новчаницама за плаћање.	Неговорници и млађи узраст- читају запис са табле Неговорници и млађи узраст- показују картицу задатог воћа или поврћа. Средња и старија група- Одговарају на питања колико кошта одређено воће и поврће, одговарају које новчанице треба дати за ту количину и именују особе које се на тим новчаницама налазе. *Напомена:

	Старији узраст Наставника на табли пише да је 1 евро једнако 120 динара. Тако да ученици добијају задатак да пробају да пребаце колико би требало евра дати за одређену грамажу воћа или поврћа.	Ученици млађе групе могу одговарати на питања, чак и ако је питање упућено средњој или старијој групи. Старији узраст- Упознаје се са појмом курса и како српски новац изражавама у еврима.
Око 35 минута	Неговорници и млађи узраст Наставник дели листиће. (Прилог 2) Средњи и старији узраст Разговор о прочитаном тексту и проверавање одговора из текста.	Неговорници и млађи узраст- раде задатке (заокруживање, спајање, цртање, бојење...) Средњи и старији узраст - читају и усмено одговарају.
ЕВАЛУАЦИЈА ДАНА	Ученици цртају смајлиће и тужиће на основу којих изражавају свој доживљај часа. ☺ свиђа ми се ☹ не свиђа ми се Додатно дају коментар шта им се посебно свидело и шта би променили.	

Прилог 1

Текстови за средњи и старији узраст

Вук Стефановић Караџић

Средњи узраст:

- Вуков живот
 - родио се у Тршићу 1787. год.(родитељи Стеван и Јегда)
 - чувао стоку, слушао песме и приче од старијих
 - прва слова и читање научио од рођака Јевте Мандића
 - школовао се у Лозници и манастиру Троноша
 - није редовно завршио школовање
 - радио као писар у многим местима и као учитељ у Београду
 - одлази у Беч и са Аном Краус оснива породицу
- Вуково дело
 - творац новог српског језика и књижевности
 - писмо- азбука
 - прикупљање и штампање народних умотворина
 - описивање народног живота
- Умро у Бечу 1864.год.
- Сахрањен у Београду у Саборној цркви.
- У Тршићу се сваке године одржава Вуков сабор

Питања:

1. Где је рођен В. Караџић?
2. Шта је Вук радио у раном детињству?
3. Којим послом се бавио Вук у многим местима по Србији?
4. Шта је најзначајније за нас саставио Вук?

Вук Стефановић Караџић

Старији узраст:

Вук Стефановић Караџић је рођен 1787. године у Тршићу близу Лознице у кући свога деде Јоксима, од оца Стевана и мајке Јегде. У њиховој породици деца су умирала, па је по народном обичају, добио име Вук како би га заштитили од вештица и духова.

Детињство је провео углавном чувајући стоку по оближњим пашњацима. Од малена је показивао велику радозналост и жељу за учењем. Растао је Вук слушајући, у зимским вечерима поред огњишта, песме и приче одраслих.

Писање и читање је научио од рођака Јевте Савића Чотрића, који је био једини писмен човек у крају.

Писао је најпре штапићем по прашини и песку, зрелим купинама по ољуштеној кори дрвета, а затим гушчјим пером, на папиру од пушчаних фишека, мастилом направљеним од размућеног барута.

У осмој години уписали су га у школу у Лозници, али је није завршио због болести. Школовање је касније наставио у манастиру Трноши. У Манастиру су га терали да чува стоку и обавља многе друге послове, од полуписмених калуђера је мало шта могао научити, јер је већ „добро знао да чита и пише“. Зато га је отац Стеван вратио кући у Тршић.

Жељан знања покушао је са 19 година да се упише у гимназију, али је био престар, па га нису примили.

Радио је као писар у разним местима и учио немачки језик. Касније стиже у Београд да упозна Доситеја Обрадовића, ученог човека и просветитеља. Кад је Доситеј отворио Велику школу у Београду, Вук је постао њен ђак.

Убрзо је оболео и отишао је на лечење, али није успео да излечи болесну ногу, која је остала згрчена, па је до краја живота носио штап. Хром, Вук се 1810. вратио у Србију и краће време у Београду радио као учитељ у основној школи.

У то време Србијом су владали Турци. Живот народа је био веома тежак, па је подизао устанке против Турака.

После неуспеха 1. српског устанка Вук одлази у Беч упознаје се и жени са Аном Краус. Вук и Ана имали су 13 деце. Сви осим ћерке Мине умрли су пре њега.

У Бечу је Вук упознао Словенца Јернеја Копитара и на његов наговор почиње рад на сакупљању и записивању народних песама, а исто тако и на граматички и речнику народног говора.

Вук одмах проналази прави пут за нови правопис, најједноставнији на свету, који се своди на то-„Пиши као што говориш, а читај као што је написано“. Овим је почела Вукова реформа правописа заснована на народном језику.

Саставио је нову азбуку.

За живота издао је много збирки песама и прича и других значајних радова.

Умро је у Бечу 1864. године у 76. години живота, али су му кости пренете и сахрањене у Београду у Саборној цркви поред Доситеја Обрадовића.

Сваке године одржава се Вуков сабор најстарија и најмасовнија културна манифестација у Србији.

Посвећена је неговању успомене на живот и дело реформатора српског језика Вука Стефановића Караџића. Централни програм се традиционално одржава у септембру у Вуковом родном месту Тршићу код Лознице. Део програма се реализује у Лозници, Београду и оближњем манастиру Трноша, месту раног Вуковог школовања

Питања:

1. Где је рођен В. Караџић?
2. Зашто су му дали име Вук?
3. Од кога је научио да чита и пише?
4. Чиме је све Вук писао прва слова?
5. Због којег дела тела је Вук био на лечењу?
6. Шта је најзначајније за нас саставио Вук?
7. Како гласи позната Вукова изрека-„Пиши...“?
8. Где је умро Вук?
9. Која манифестација се сваке године одржава у Тршићу Вуку у част?

Петар Петровић Његош

Средњи узраст:

Петар Петровић Његош био је песник, владика и владар Црне Горе.

Родио се 1813. године у Његушима, близу Ловћена. На крштењу добио је име Радоје (Раде). Године 1825. Радоје је отишао у цетински манастир код свога стрица Петра Првог. Тамо започиње школовање и припрема се како би могао постати будући владар Црне Горе.

Након што је владика Петар Први умро 1830. године, био је замонашен, додељено му је ново име Петар, те је постао поглавар Црне Горе.

Активно је деловао на дипломатском плану, водио је борбе с Турцима, градио саобраћајнице, подизао просвету те створио прве органе власти у земљи - правео модерну државу.

Уз све те државне послове, увијек је проналазио времена за властито образовање и књижевни рад.

Његова најпознатија дела су: "Луча микрокозма", "Лажни цар Шћепан Мали" и "Горски вијенац".

Године 1849. године у јесен, оболео је од туберкулозе, а две године касније, 1851. године, умро је у тридесет деветој години.

Питања:

1. Када се родио Петар Петровић Његош ?
2. Шта је све био Петар Петровић Његош?
3. Које је име имао пре него је био замонашен?
4. Која су три најпознатија дела Петра Петровића Његоша?

Петар Петровић Његош

Старији узраст:

Петар Петровић Његош био је песник, владика и владар Црне Горе. Родио се 1813. године у Његушима, насељу које се налазило на северозападном делу Ловћена. Приликом крштења добио је име Радоје (Раде). Отац Томо био је брат владике Петра Првог и доста богат човек.

Године 1825. године Радоје је отишао у цетински манастир код свога стрица Петра Првог. Тамо започиње школовање и припрема се како би могао постати будући владар Црне Горе. Већину образовања пренео му је песник Симо Милутиновић Сарајлија који је у Црну Гору дошао 1827. године.

Након што је владика Петар Први умро 1830. године, био је замонашен, додељено му је ново име Петар те је постао поглавар Црне Горе. Тада седамнеаестогодишњак, нашао се у изразито тешкој ситуацији, а био је суочен и с многим проблемима. Наиме, Црну Гору су вребали Млеци, Турци и Аустрија, земља је привредно слабила, а све чешће је долазило и до међуплеменских ратова.

Активно је деловао на дипломатском плану, водио је борбе с Турцима, градио саобраћајнице, подизао просвету те створио прве органе власти у земљи - сенат и гвардију и тако створио праву модерну државу.

Уз све те државне послове, увек је проналазио времена за властито образовање и књижевни рад. Први песнички првенци настали су под утицајем песника Симе Милутиновића. Његова најпознатија дела су: "Луча микрокозма" - филозофско-религијски еп, затим драма "Лажни цар Шћепан Мали" и "Горски вијенац".

Године 1849. године у јесен, оболео је од туберкулозе, а две године касније, 1851. године, умро је у тридесет деветој години.

Питања:

1. Када се родио Петар Петровић Његош ?
2. Које име је добио на крштењу?
3. Ко је био најважнији за учење и образовање Петра Петровића Његоша?
4. Које године је био замонашен?
5. С којим народима је све имао потешкоће?
6. Која су три најпознатија дела Петра Петровића Његоша?
7. Од које болести и када је преминуо Петар Петровић Његош?

Стеван Мокрањац

Средњи узраст:

Стеван Мокрањац је један од најзначајнијих српских композитора до данас.

Рођен је у Неготину 1856. године, умро у Скопљу 1914. Његове световне и духовне хорске композиције уткане су у културно и музичко наследе Србије и постале су део историје али и свакодневне музичке праксе.

Стеван Стојановиц Мокрањац је био хоровођа и педагог.

Студирао је у Риму и Лајпцигу; основао је музичку школу Мокрањац 1899. која и данас постоји и био њен први директор и професор теоријских предмета.

Стварао је на подручју световне и црквене хорске музике. Најпознатија дела су 15 Руковети.

Руковети су инспирисане фолклором различитих крајева јужнословенског поднебља. На мелодијама и ритмовима из Србије и Македоније настале су најлепше руковети од којих Десета, са темом " Биљана платно белеше" представља сам врхунац Мокрањчевог стваралаштва.

Био је етномузиколог, истакнути диригент Београдског певачког друштва, основао је Гудачки квартет, био је музички педагог и оснивач Српске музичке школе 1899.године.

Питања:

1. Ко је био Стеван Мокрањац
2. Где је рођен Стеван Мокрањац?
3. Наброј чиме се све бавио Стеван Мокрањац.
4. Које је његово најпознатије дело?

Стеван Мокрањац

Старији узраст:

Стеван Мокрањац је један од најзначајнијих српских композитора до данас.

Рођен је у Неготину 1856. године, умро у Скопљу 1914. Његове световне и духовне хорске композиције уткане су у културно и музичко наслеђе Србије и постале су део историје али и свакодневне музичке праксе.

Стеван Стојановић Мокрањац је био хоровођа и педагог.

Студирао је у Риму и Лајпцигу; основао је музичку школу Мокрањац 1899. која и данас постоји и био њен први директор и професор теоријских предмета.

Стварао је на подручју световне и црквене хорске музике. Најпознатија дела су 15 Руковети.

Руковети су инспирисане фолклором различитих крајева јужнословенског поднебља. На мелодијама и ритмовима из Србије и Македоније настале су најлепше руковети од којих Десета, са темом " Биљана платно белеше" представља сам врхунац Мокрањчевог стваралаштва. Стварао је духовна дела у православној традицији.

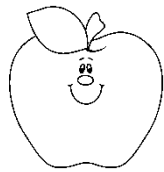
Био је етномузиколог, истакнути диригент Београдског певачког друштва, основао је Гудачки квартет, био је музички педагог и оснивач Српске музичке школе 1899.године.

Питања:

1. Које године и где се родио Стеван Мокрањац?
2. Чиме се све бавио Стеван Мокрањац?
3. Како се звала школа коју је основао и које године је основа?
4. Које је најпознатије музичко дело Стевана Мокрањаца и шта је била инспирација за настанак?
5. Која Руковет представља врхунац његовог стваралаштва?
6. Које године је преминуо и где ?

Заокружи, обој, повежи и нацртај

1. Заокружи тачно написан назив воћа/поврћа. Обој.

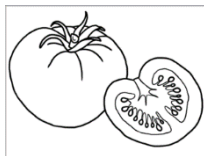
јавука
јабука
јабукс

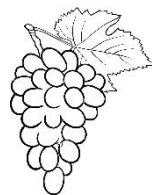
баннана
балана
банана

шаргарепа
саргарепа
шарарепа

парадаја
парадајз
фарадајз

гроздје
грође
грожђе

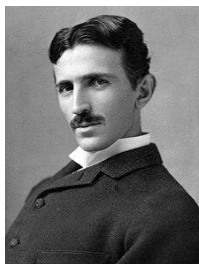

гаприка
папирка
папирка

2. Повежи стрелицама правилно новчаницу и знамениту српску личност која је на њој.

двадесет динара

двеста динара

десет динара

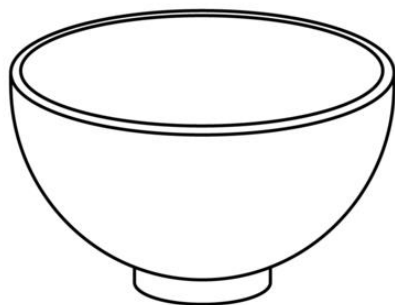
сто динара

3. а) Нацртај воће за твоју омиљену воћну салату коју би наручио/ла у ресторану.

б) Ако знаш, напиши име воћа које би било у твојој воћној салати.

в) Твоја салата за тебе и друга/другарицу је 500 динара. Нацртај ту новчаницу.

а)

б)

воће:

в)

новчаница

